

افزایش صادرات نفت کشورهای عرب خلیج فارس در مقابل ماندن نفت خام ایران پشت خط محاصره

راديو فردا

۲۱/شهریور/۱۴۰۵

کشتی‌های باری در نزدیکی خط ساحلی عمان در جنوب تنگه هرمز

داده‌های جدید یک مؤسسه ردیابی نفتکش‌ها نشان می‌دهد طی ۶۰ روز گذشته هیچ محموله‌ای از نفت خام ایران از خط محاصره دریایی آمریکا در مرز دریای عمان و دریای عرب عبور نکرده است، در حالی که صادرات نفت خام شش کشور عرب منطقه از همین محدوده به‌طور متوسط روزانه نزدیک هشت میلیون بشکه بوده است.

این آمار چند روز پس از آن منتشر می‌شود که روزنامه وال‌استریت جورنال گزارش داد درآمد نفتی ایران به‌دلیل محاصره و کاهش ذخایر روی آب تحت فشار قرار گرفته است.

وب‌سایت تانکرترکرز روز شنبه ۲۱ شهریور اعلام کرد بررسی عبور نفتکش‌ها در ۶۰ روز کامل منتهی به این روز نشان می‌دهد نفت خام عراق، کویت، عربستان سعودی، قطر، امارات متحده عربی و عمان با میانگین روزانه ۷ میلیون و ۸۵۰ هزار بشکه از این خط خارج شده است.

بر اساس جدول داده‌های این مؤسسه، حجم عبور نفت خام این کشورها در برخی روزها بسیار بالاتر از میانگین بوده است. برای نمونه، در ۹ اوت حدود ۱۶ میلیون و ۶۰۰ هزار بشکه و در ۲۵ اوت نزدیک به ۱۴ میلیون بشکه نفت خام از این خط عبور کرده است.

به‌طور متوسط روزانه پنج نفتکش حامل نفت خام این کشورها از محدوده مورد بررسی عبور کرده‌اند، اما در تمام این مدت، به گفته تانکرترکرز، «حتی یک بشکه» نفت خام ایران از این خط عبور نکرده است.

یافته‌های تانکرترکرز با داده‌های چند مؤسسه دیگر ردیابی نفتکش‌ها نیز همخوانی دارد. خبرگزاری رویترز اوایل شهریور بر اساس داده‌های کپلر، ورتکسا و تانکرترکرز گزارش داده بود که از زمان برقراری دوباره محاصره آمریکا در ۲۳ تیرماه امسال هیچ محموله‌ای از نفت خام ایران موفق نشده از تنگه هرمز بگذرد و راهی چین شود.

در همین زمینه، فرماندهی مرکزی ایالات متحده، سنتکام، روز شنبه اعلام کرد نیروهای آمریکایی طی ۶۰ روز گذشته، یعنی از زمان ازسرگیری محاصره موسوم به «دیوار فولادی» علیه ایران، مسیر ۱۰۰ کشتی تجاری را تغییر داده‌اند و «هیچ کشتی‌ای بدون اجازه نیروهای آمریکایی از محاصره عبور نکرده است».

در مقابل، تازه‌ترین داده‌های تانکرترکرز نشان می‌دهد صادرات نفت کشورهای عرب منطقه نه تنها ادامه یافته بلکه در هفت روز اخیر مجموع صادرات شش کشور یادشده از محدوده خط محاصره به بیش از ۱۰ میلیون بشکه در روز رسیده است.

بخشی از این نفت، از جمله صادرات عمان، برای رسیدن به آب‌های آزاد نیازی به عبور از تنگه هرمز ندارد.

کریس رایت، وزیر انرژی آمریکا، هفته گذشته گفته بود عملیات دریایی ایالات متحده به افزایش دوباره تردد نفتکش‌ها از تنگه هرمز کمک کرده و اکنون به‌طور متوسط روزانه بیش از ۹ میلیون بشکه نفت از این تنگه عبور می‌کند.

بیشتر در این باره:

ادامه محاصره دریایی؛ کپلر می‌گوید ذخایر نفت ایران روی دریا در اکتبر به پایان می‌رسد

این آمار چند روز پس از آن منتشر می‌شود که روزنامه وال استریت جورنال در گزارشی بر اساس داده‌های شرکت کپلر نوشت درآمد نفتی ایران در نتیجه محاصره و کاهش ذخایر نفتی که قبلاً به خارج از خلیج فارس منتقل شده، به شدت تحت فشار قرار گرفته است.

کپلر می‌گوید ایران همچنان مقادیر محدودی نفت را در داخل خلیج فارس روی نفتکش‌ها بارگیری می‌کند، اما این محموله‌ها پشت خط محاصره باقی مانده‌اند. میزان بارگیری در ماه اوت به حدود ۲۵۵ هزار بشکه در روز رسیده که ۸۵ درصد کمتر از میانگین ماه‌های فوریه تا آوریل بوده است.

با این حال، بخشی از درآمد نفتی ایران هنوز از محموله‌هایی تأمین می‌شود که پیش از برقراری مجدد محاصره از منطقه خارج شده و در نفتکش‌ها در آب‌های دورتر باقی مانده‌اند.

بر اساس برآورد کپلر که وال استریت جورنال منتشر کرده، حجم این ذخایر از حدود ۹۰ میلیون بشکه در میانه ژوئیه به حدود ۲۹ میلیون بشکه در اوایل سپتامبر کاهش یافته است.

این گزارش می‌گوید روزانه حدود یک میلیون بشکه از این ذخایر، عمدتاً به چین، تحویل داده می‌شود و در صورت ادامه این روند ممکن است این ذخیره تا میانه اکتبر به پایان برسد. پرداخت پول محموله‌هایی که پیشتر تحویل شده‌اند نیز ممکن است تا میانه دسامبر ادامه یابد.

مقام‌های جمهوری اسلامی در هفته‌های اخیر روایت‌های متفاوتی از وضعیت صادرات و فروش نفت ارائه کرده‌اند.

عبدالناصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی، اواخر مرداد در گفت‌وگو با صداوسیما صریحاً گفت ایران «صادرات نفت ندارد» و کاهش درآمدهای نفتی، مالیاتی و حق بیمه تأمین اجتماعی بر تمام بخش‌های اقتصاد تأثیر گذاشته است.

چند روز پیش از آن نیز مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور، گفته بود «نفتی که قبلاً می‌فروختیم، الان نمی‌توانیم بفروشیم».

با این حال، محسن پاک‌نژاد، وزیر نفت ایران، بعدتر گفت «فروش نفت متوقف نشده» و با وجود کاهش صادرات، تحویل نفت به مشتریان در آب‌های دور همچنان ادامه دارد.

او هفته گذشته نیز گفت روند فروش و تحویل نفت به مشتریان در فاصله هزاران کیلومتری از خلیج فارس و دریای عمان انجام می‌شود؛ هرچند از ارائه آمار در این باره خودداری کرد.

چین عمده‌ترین خریدار نفت ایران است و پیش از جنگ و محاصره دریایی، حکومت ایران با استفاده از شبکه‌ای از نفتکش‌های موسوم به «ناوگان سایه» و روش‌های مختلف برای پنهان کردن منشأ محموله‌ها، بخش قابل توجهی از نفت خود را به پالایشگاه‌های خصوصی چینی می‌فروخت.

بر اساس گزارش رویترز، تفاوت محاصره کنونی با سال‌ها تحریم نفتی آمریکا در این است که جمهوری اسلامی در دوره‌های قبلی توانسته بود با روش‌های دور زدن تحریم‌ها صادرات نفت را ادامه دهد، اما محاصره مسیر کشتیرانی از ۲۳ تیر تاکنون مانع خروج محموله‌های جدید نفت خام ایران از منطقه خلیج فارس و دریای عمان شده است.

این مطلب بخشی از:

گزارش‌های خبری

بایگانی

اقتصاد ایران